

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۲۶

شماره چاپ:

۱۶۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۵/۱۷

نام دفاتر:

مطالعات فرهنگی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۲۵۲۲-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۵/۲۵

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح موادی از آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»

با موضوع تشکیل کمیسیون زنان و خانواده

مقدمه

طرح تشکیل کمیسیون زنان و خانواده مبتنی بر یک ماده و دو تبصره است که براساس آن، تشکیل کمیسیونی جهت رسیدگی به امور خانواده، زنان، کودکان و جوانان در مجلس شورای اسلامی با عضویت حداکثری نمایندگان زن پیشنهاد شده است. هرچند که براساس تبصره طرح فوق، در صورتی که تعداد نمایندگان زن داوطلب در این کمیسیون، به میزان نصف اعضای کمیسیون نرسد، عضویت حداکثری مردان بلامانع است. در طراحی ساختار کمیسیون زنان و خانواده، اولویت بندی جنسیتی جهت عضویت و همچنین امکان عضویت همزمان در کمیسیون فوق و یک کمیسیون تخصصی ملاحظه شده است. امری که سبب مشابهت ساختار طرح فوق با کمیسیون امور بانوان، جوانان و خانواده در مجلس پنجم و تکرار تجربه ناموفق آن خواهد شد.

الف) ارزیابی طرح

طرح پیش رو، علیرغم برخورداری از ایده های مناسب و ضروری، بنابر دلایل ذیل، از نظر محتوایی، حقوقی و اجرایی دارای مشکلاتی است که مانع از پذیرش آن می گردد.

۱. ایرادات محتوایی پیش روی طرح

۱-۱. عدم کفایت مقدمه توجیهی در ضرورت تشکیل کمیسیون: در مقدمه توجیهی جهت توجیه ضرورت تشکیل کمیسیون، به مقدمه قانون اساسی، اصل دهم قانون اساسی و سخنان مقام معظم رهبری در جمع بانوان نخبه استناد شده، بدون اینکه استدلال کفایت کننده ای در ارتباط مطالب فوق با ضرورت تشکیل کمیسیون ذکر شده باشد.

۱-۲. جهت دار و غیرمنصفانه بودن مقدمه توجیهی: در دو بخش از مقدمه توجیهی طرح، عناصر تشکیل دهنده خانواده، زن، کودک و جوان برشمرده شده و در نتیجه نقش مرد در قوام خانواده مورد بی مهری واقع شده است.

۱-۳. ساختار جنسیتی طرح بدون توجه به لزوم تحقق نگاه تخصص محور در کمیسیون: اولویت بندی جنسیتی لحاظ شده در طرح پیشنهادی، سبب شده لزوم عضویت تخصص های مورد نیاز در این کمیسیون به عنوان کمیسیونی فرابخشی و تخصصی نادیده گرفته شود.

۲. ایرادات حقوقی پیش‌روی طرح

۲-۱. ساختار متشتت و مبهم کمیسیون: ساختار کمیسیون زنان و خانواده در طرح ذکر نگشته است و مشخص نشده این کمیسیون، جزء کمیسیون‌های خاص محسوب می‌شود یا در حیطه کمیسیون‌های تخصصی قرار می‌گیرد. بدین ترتیب وظایف محول شده بر آن برطبق آیین‌نامه داخلی در ابهام قرار دارد.

۲-۲. ساختار تشریفاتی کمیسیون: تبصره پیشنهاد شده، برای ماده (۵۷) آیین‌نامه داخلی در طرح (امکان عضویت در کمیسیون مذکور همزمان با عضویت در سایر کمیسیون‌ها) سبب تبدیل کمیسیون زنان و خانواده به کمیسینی تشریفاتی و موردی شده که با اهداف طراحان طرح در تعارض است.

۳. ایرادات اجرایی پیش‌روی طرح

۳-۱. با توجه به بالا بودن دستور کار کمیسیون‌ها و متعدد بودن طرح‌ها و لوایح حوزه زنان و خانواده، حضور همزمان نمایندگان عضو کمیسیون زنان و خانواده در سایر کمیسیون‌های تخصصی، سبب می‌گردد، بررسی و رسیدگی همه‌جانبه به طرح‌ها، لوایح و خلأهای قانونی حوزه زنان و خانواده اجرایی نگردد.

۳-۲. امکان افزایش حجم کمیسیون‌ها همانند دوره پنجم مجلس شورای اسلامی.

۳-۳. عدم ارائه استدلال در چرایی قرار گرفتن حوزه جوانان در ذیل کمیسیون پیشنهادی با توجه به متفاوت بودن ماهیت مسائل و خلأهای قانونی آن.

ب) پیشنهادات

علیرغم ایرادات وارد شده، با توجه به اهمیت مسائل زنان و خانواده در کشور و تعدد چالش‌های این دو حوزه در عصر جدید و تأثیر این چالش‌ها بر سایر حوزه‌ها در جامعه، همچنین ضرورت رفع خلأها و اعمال اصلاحات قانونی در حوزه زنان و خانواده که به کرات در سخنان رهبری مورد تأکید قرار گرفته، ضعف عملکرد کمیته زنان و خانواده در کمیسیون فرهنگی و فقدان ابزاری جهت تقویت آن، ایجاد ساختاری مستقل جهت رسیدگی به مسائل زنان و خانواده در مجلس شورای اسلامی ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا پیشنهاد می‌گردد، کمیسینی تخصصی با عنوان کمیسیون زنان و خانواده، مرکب از تخصص‌های مختلف در حوزه‌هایی که به نحوی با موضوعات مرتبط با زنان و خانواده مرتبط هستند، برای انجام وظایف محوله در محدوده زنان، خانواده، کودکان و جوانان تشکیل گردد.

با عنایت به مطالب گفته شده، پیشنهاد می‌گردد متن ذیل جایگزین طرح «اصلاح موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی» گردد:

ماده واحده - ماده (۴۳) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به شرح زیر اصلاح و یک ماده (۴۳) مکرر به آن الحاق می‌گردد.

۱. ماده (۴۳) مکرر - کمیسیون زنان و خانواده برای انجام وظایف محوله در محدوده زنان، خانواده، کودکان و جوانان تشکیل می‌شود.

۲. ماده (۴۳) - کمیسیون فرهنگی برای انجام وظایف محوله فرهنگ و هنر، ارشاد و تبلیغات، صداوسیما و ارتباطات جمعی و تربیت بدنی مطابق ضوابط این آیین‌نامه تشکیل می‌شود.